ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 12ης Δεκεμβρίου 1996 *

Στην υπόθεση C-3/95,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Landgericht Dortmund (Γερμανία) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Reisebüro Broede

και

Gerd Sandker,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία των διατάξεων της Συνθήκης ΕΚ που αφορούν την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών και ιδίως του άρθρου 59,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. C. Moitinho de Almeida, πρόεδρο τμήματος, L. Sevón, D. A. O. Edward (εισηγητή), P. Jann και M. Wathelet, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: N. Fennelly
γραμματέας: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η Reisebüro Broede, εκπροσωπούμενη από τη Margarita Ramthun, διαχειρίστρια της INC Consulting SARL,

— ο Sandker, εκπροσωπούμενος από τον Dirk Hinne, δικηγόρο Dortmund,

— η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους Alfred Dittrich, Regierungsdirektor στο ομοσπονδιακό Υπουργείο Δικαιοσύνης, Gereon Thiele, Assessor στο ομοσπονδιακό Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, και Achim von Winterfeld, δικηγόρο Καρλσρούης,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον Jürgen Grunwald, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις των διαδίκων κατά τη συνεδρίαση της 2ας Μαΐου 1996,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 27ης Ιουνίου 1996,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με διάταξη της 27ης Δεκεμβρίου 1994, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 11 Ιανουαρίου 1995, το Landgericht Dortmund υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ, δύο προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία των διατάξεων της Συνθήκης ΕΚ που αφορούν την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών και ιδίως του άρθρου 59.

2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν στο πλαίσιο διαδικασίας εισπράξεως απαιτήσεως κατόπιν δικαστικής αποφάσεως, η οποία κινήθηκε κατά του Sandker για λογαριασμό της Reisebüro Broede. Η διαφορά αφορά την κατόπιν δικαστικής αποφάσεως είσπραξη απαιτήσεων από επιχειρήσεις εισπράξεως οι οποίες επιθυμούν να προβούν στην είσπραξη απαιτήσεων τρίτων, στη Γερμανία.

3 Κατά το άρθρο 828 του Zivilprozeßordnung της 30ής Ιανουαρίου 1877, όπως ισχύει από τις 12 Σεπτεμβρίου 1950 (Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, BGBl. I, σ. 533, στο εξής: ZPO), για τις δικαστικές ενέργειες που αφορούν την αναγκαστική εκτέλεση προς ικανοποίηση απαιτήσεων, αρμόδιο είναι το Amtsgericht.

4 Το άρθρο 78 του ZPO προβλέπει ότι η πρόσληψη δικηγόρου είναι υποχρεωτική μόνον ενώπιον των Landgerichte και όλων των ανωτέρων δικαστηρίων. Εξ αυτού προκύπτει ότι η πρόσληψη δικηγόρου δεν είναι κατ' αρχήν υποχρεωτική ενώπιον του Amtsgericht.

5 Συναφώς, το άρθρο 79 του ZPO ορίζει:

«Εφόσον δεν είναι υποχρεωτική η εκπροσώπηση από δικηγόρο, οι διάδικοι μπορούν να ενεργούν τις διαδικαστικές πράξεις οι ίδιοι ή να διορίζουν ως πληρεξούσιο πρόσωπο που έχει την ικανότητα να παρίσταται σε δικαστήριο.»

6 Ωστόσο, το άρθρο 1, παράγραφος 1, του Rechtsberatungsgesetz της 17ης Δεκεμβρίου 1935 (νόμος περί δικηγόρων και νομικών συμβούλων, BGBl. I, σ. 1478, στο εξής: RBerG), ορίζει:

«Μόνον τα πρόσωπα τα οποία έχουν λάβει άδεια από την αρμόδια αρχή μπορούν να αναλαμβάνουν κατ' επάγγελμα — αντί αμοιβής ή δωρεάν — την

επιμέλεια νομικών υποθέσεων τρίτων, περιλαμβανομένης της παροχής νομικών συμβουλών και της εισπράξεως απαιτήσεων τρίτων ή απαιτήσεων που εκχωρούνται προς είσπραξη. Κάθε άδεια χορηγείται για έναν μόνο τομέα δραστηριοτήτων:

(...)

5. σε επιχειρήσεις εισπράξεως προς τον σκοπό εξωδίκου ικανοποιήσεως απαιτήσεων (γραφεία εισπράξεως),

(...)

Η δραστηριότητα μπορεί να ασκείται μόνον υπό την επαγγελματική ιδιότητα που προβλέπεται στην άδεια.»

7 Η Reisebüro Broede, δανείστρια της κύριας δίκης, είναι ταξιδιωτικό πρακτορείο με έδρα την Κολωνία, στη Γερμανία. Στις 29 Δεκεμβρίου 1992, εκδόθηκε υπέρ της Reisebüro Broede από το Amtsgericht Hagen προσωρινώς εκτελεστή απόφαση κατά του Sandker, κατοίκου Dortmund, εντός του ιδίου κράτους.

8 Στις 8 Μαΐου 1994, η Reisebüro Broede εξουσιοδότησε την INC Consulting SARL (στο εξής: INC) να λάβει, μεταξύ άλλων, όλα τα αναγκαία μέτρα εισπράξεως, μέχρι την πλήρη ικανοποίηση της απαιτήσεως. Η INC είναι εταιρία εγγεγραμμένη στο μητρώο εταιριών του tribunal de commerce (πρωτοβαθμίου δικαστηρίου εμπορικών διαφορών) de Senlis, στη Γαλλία, υπό τον αριθμό B 391 100 021 (93B185) και η δραστηριότητά της συνίσταται στην είσπραξη απαιτήσεων και στην παροχή συμβουλών προς επιχειρήσεις.

9 Στις 19 Μαΐου 1994, η INC εξουσιοδότησε τη διαχειρίστριά της Ramthun, κάτοικο Overath στη Γερμανία, να προβεί, για λογαριασμό της Reisebüro Broede, στην εκτέλεση της αποφάσεως του Amtsgericht Hagen και να λάβει όλα τα κατά νόμον σχετικά μέτρα.

10 Έτσι, στις 6 Ιουνίου 1994 η Ramthun υπέβαλε ενώπιον του Amtsgericht Dortmund αίτηση αδείας κατασχέσεως κατά του Sandker.

11 Με διάταξη της 23ης Αυγούστου 1994, το Amtsgericht Dortmund απέρριψε την αίτηση αυτή με το σκεπτικό ότι η Ramthun δεν έχει την απαιτούμενη ικανότητα προς το δικολογείν, διότι, κατά το γερμανικό δίκαιο, απαγορεύεται σε επιχειρήσεις εισπράξεως απαιτήσεων να παρίστανται ενώπιον των δικαστηρίων για λογαριασμό των δανειστών, οι οποίοι τις έχουν εξουσιοδοτήσει. Κατά το δικαστήριο αυτό, η απαγόρευση αυτή εφαρμόζεται και στις αλλοδαπές επιχειρήσεις εισπράξεως απαιτήσεων, παρά τα άρθρα 59 και 60 της Συνθήκης ΕΚ, τα οποία επικαλείται η Reisebüro Broede. Με δικόγραφο της 31ης Αυγούστου 1994, η Ramthun άσκησε ανακοπή κατά της αποφάσεως αυτής.

12 Κρίνοντας ότι η διαφορά εγείρει ζητήματα ερμηνείας του κοινοτικού δικαίου, το Landgericht Dortmund αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα ερωτήματα:

«1) Αντιβαίνει προς το άρθρο 59 της Συνθήκης ΕΟΚ εθνική νομοθετική ρύθμιση η οποία απαγορεύει σε επιχείρηση εγκατεστημένη σε άλλο κράτος μέλος να επιδιώκει την κατόπιν δικαστικής αποφάσεως είσπραξη απαιτήσεων τρίτων, επειδή κατά την εθνική νομοθεσία τη δραστηριότητα αυτή μπορούν να ασκούν μόνον πρόσωπα τα οποία διαθέτουν ειδική άδεια των αρχών;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, ισχύει το ίδιο και στην περίπτωση που στη διαδικασία εισπράξεως εφαρμόζεται αποκλειστικώς και μόνον η εθνική νομοθεσία, για τον λόγο ότι οι διάδικοι της διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως έχουν την κατοικία τους στην ημεδαπή και ο εκτελεστός τίτλος είναι ημεδαπός;»

Επί του παραδεκτού

13 Η Γερμανική Κυβέρνηση και η Επιτροπή, χωρίς να εγείρουν ένσταση απαραδέκτου υπό την τυπική του όρου έννοια, εκφράζουν αμφιβολίες ως προς το αν πράγματι υφίσταται κοινοτικό στοιχείο στη διαφορά της κύριας δίκης. Δηλαδή διερωτώνται μήπως η Ramthun, Γερμανίδα υπήκοος και κάτοικος Γερμανίας, εκπροσωπεί στην πραγματικότητα τη Reisebüro Broede, ταξιδιωτικό γραφείο εγκατεστημένο στη Γερμανία, το οποίο είναι δικός της πελάτης και όχι της INC.

14 Κατά πάγια νομολογία, οι διατάξεις της Συνθήκης περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών δεν μπορούν να εφαρμόζονται στις δραστηριότητες των οποίων όλα τα ουσιώδη στοιχεία περιορίζονται στο εσωτερικό ενός μόνο κράτους μέλους. Το αν αυτό συμβαίνει στη συγκεκριμένη περίπτωση εξαρτάται από διαπιστώσεις πραγματικών περιστατικών, αρμόδιο για τις οποίες είναι το εθνικό δικαστήριο (βλ. απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 1994, C-23/93, TV10, Συλλογή 1994, σ. I-4795, σκέψη 14).

15 Εν προκειμένω, από τη διάταξη περί παραπομπής και από την επ' ακροατηρίου συζήτηση προκύπτει ότι η Reisebüro Broede εξουσιοδότησε την INC

που έχει την έδρα της στη Γαλλία, η οποία και εξουσιοδότησε τη διαχειρίστριά της Ramthun για λογαριασμό της δανείστριας εταιρίας.

16 Υπό τις συνθήκες αυτές, από τα στοιχεία του φακέλου της υποθέσεως δεν δημιουργείται αμφιβολία ως προς τον διασυνοριακό χαρακτήρα της διαφοράς της κύριας δίκης.

Επί του πρώτου ερωτήματος

17 Με το πρώτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν αν αντιβαίνει προς το άρθρο 59 της Συνθήκης εθνική ρύθμιση η οποία εμποδίζει εγκατεστημένη σε άλλο κράτος μέλος επιχείρηση να προβαίνει στην κατόπιν δικαστικής αποφάσεως είσπραξη απαιτήσεων τρίτων.

18 Προκαταρκτικώς, η Γερμανική Κυβέρνηση και η Επιτροπή διερωτώνται μήπως τα υποβληθέντα με τη διάταξη περί παραπομπής ερωτήματα αφορούν μάλλον την αρχή της ελευθερίας εγκαταστάσεως, παρά την αρχή της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών. Πράγματι, εάν προκύψει ότι, λόγω της κατοικίας της Ramthun στη Γερμανία, η INC μπορεί να αποδείξει μόνιμη παρουσία στη Γερμανία ή ότι η δραστηριότητά της ασκείται εν όλω ή εν μέρει επί γερμανικού εδάφους, εφαρμόζονται οι διατάξεις περί ελευθερίας εγκαταστάσεως.

19 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι οι διατάξεις του κεφαλαίου που αφορά τις υπηρεσίες είναι επικουρικές σε σχέση με τις διατάξεις του κεφαλαίου που αφορά το δικαίωμα εγκαταστάσεως (βλ. απόφαση της 30ής Νοεμβρίου 1995, C-55/94, Gebhard, Συλλογή 1995, σ. I-4165, σκέψη 22).

20 Η έννοια της εγκαταστάσεως σύμφωνα με τα άρθρα 52 έως 58 της Συνθήκης είναι πολύ ευρεία, εμπεριέχουσα τη δυνατότητα του κοινοτικού υπηκόου να

συμμετέχει, με σταθερό και συνεχή τρόπο, στην οικονομική ζωή άλλου κράτους μέλους εκτός του κράτους προελεύσεώς του και να αποκομίζει συναφώς οφέλη, διευκολύνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την οικονομική και κοινωνική αλληλοδιείσδυση στο εσωτερικό της Κοινότητας σε ό,τι αφορά τον τομέα των μη μισθωτών δραστηριοτήτων (βλ. προαναφερθείσα απόφαση Gebhard, σκέψη 25).

21 Αντιθέτως, οι διατάξεις του κεφαλαίου που αφορά τις υπηρεσίες και, ιδίως, το άρθρο 60, τρίτο εδάφιο τής Συνθήκης, προβλέπουν ότι ο παρέχων την υπηρεσία ασκεί σ' ένα άλλο κράτος μέλος τη δραστηριότητά του προσωρινώς, λαμβανομένου υπόψη ότι ο προσωρινός χαρακτήρας της παροχής δεν αποκλείει τη δυνατότητα του παρέχοντος τις υπηρεσίες να διαθέτει ορισμένη υποδομή (συμπεριλαμβανομένης πλήρους εγκαταστάσεως γραφείου), στο μέτρο που η υποδομή αυτή είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση της εν λόγω παροχής (βλ. την προαναφερθείσα απόφαση Gebhard, σκέψεις 26 και 27).

22 Στο αιτούν δικαστήριο εναπόκειται να εξετάσει, εν όψει της διάρκειας, της συχνότητας, της περιοδικότητας και της συνέχειας των δραστηριοτήτων της INC, αν η εταιρία αυτή ασκεί τη δραστηριότητά της στη Γερμανία προσωρινώς υπό την έννοια της Συνθήκης.

23 Συναφώς, επισημαίνεται ότι, απαντώντας στις γραπτές ερωτήσεις του Δικαστηρίου, η Ramthun ανέφερε ότι, μεταξύ Φεβρουαρίου και Μαΐου 1994, η INC προέβη έξι φορές σε εισπράξεις απαιτήσεων για λογαριασμό της Reisebüro Broede, στη Γερμανία. Περαιτέρω, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Ramthun επιβεβαίωσε ότι η INC προέβη σε είσπραξη απαιτήσεων, στη Γαλλία και στη Γερμανία, για Γάλλους πελάτες και για ορισμένους αλλοδαπούς πελάτες.

24 Υπό τις συνθήκες αυτές, για να δοθεί απάντηση στα υποβληθέντα ερωτήματα, πρέπει να υποτεθεί ότι η περίπτωση που αποτελεί το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης εμπίπτει στο άρθρο 59 της Συνθήκης.

25 Κατά πάγια νομολογία, η διάταξη αυτή επιτάσσει όχι μόνον την κατάργηση κάθε δυσμενούς διακρίσεως έναντι του παρέχοντος υπηρεσίες λόγω της ιθαγένειάς του, αλλά και την κατάργηση κάθε περιορισμού, ακόμη και αν αυτός εφαρμόζεται αδιακρίτως τόσο στους ημεδαπούς παρέχοντες υπηρεσίες όσο και σ' αυτούς των άλλων κρατών μελών, οσάκις μπορεί να παρεμποδίσει, να παρενοχλήσει ή να καταστήσει λιγότερο ελκυστικές τις δραστηριότητες του παρέχοντος υπηρεσίες όταν αυτός είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος, όπου νομίμως παρέχει ανάλογες υπηρεσίες (βλ. απόφαση της 28ης Μαρτίου 1996, C-272/94, Guiot, Συλλογή 1996, σ. I-1905).

26 Εν προκειμένω, από τον φάκελο της υποθέσεως και τις προφορικές παρατηρήσεις που ανέπτυξε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση η Γερμανική Κυβέρνηση προκύπτει ότι, στη Γερμανία, μια επιχείρηση μπορεί να προβαίνει στην κατόπιν δικαστικής αποφάσεως είσπραξη απαιτήσεων τρίτων μόνον μέσω δικηγόρου. Η διοικητική άδεια του άρθρου 1, παράγραφος 1, του RBerG, την οποία αναφέρει το αιτούν δικαστήριο, ισχύει πράγματι μόνο για την εξώδικη είσπραξη απαιτήσεων και, συνεπώς, ουδεμία επιρροή ασκεί στη λύση της παρούσας υποθέσεως.

27 Η απορρέουσα εκ του άρθρου 1, παράγραφος 1, του RBerG απαγόρευση στις επιχειρήσεις εισπράξεως απαιτήσεων να προβαίνουν οι ίδιες, χωρίς τη μεσολάβηση δικηγόρου, στην κατόπιν δικαστικής αποφάσεως είσπραξη απαιτήσεων, ακόμα και αν εφαρμόζεται αδιακρίτως στους ημεδαπούς παρέχοντες υπηρεσίες και σε αυτούς των άλλων κρατών μελών, συνιστά περιορισμό στην ελεύθερη παροχή υπηρεσιών κατά το άρθρο 59 της Συνθήκης καθόσον καθιστά αδύνατη την παροχή των υπηρεσιών αυτών στο κράτος υποδοχής, ακόμη και αν οι δραστηριότητες του παρέχοντος τις υπηρεσίες στο κράτος αυτό έχουν χαρακτήρα καθαρά προσωρινό.

28 Συνεπώς, σύμφωνα με πάγια νομολογία, μόνον εάν πληρούνται τέσσερις προϋποθέσεις, τότε η απαγόρευση δεν προσκρούει στο άρθρο 59, δηλαδή αν εφαρμόζεται κατά τρόπο μη δημιουργούντα διακρίσεις, αν δικαιολογείται από επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος, αν είναι κατάλληλη για την επίτευξη του επιδιωκομένου σκοπού και αν δεν είναι δεσμευτική πέραν του βαθμού που είναι αναγκαίος για την επίτευξη του σκοπού αυτού (βλ. την προαναφερθείσα απόφαση Gebhard, σκέψη 37). Συναφώς, το Δικαστήριο έχει επίσης διευκρινίσει ότι η ελεύθερη παροχή υπηρεσιών μπορεί να περιοριστεί

μόνον από ρυθμίσεις δικαιολογούμενες από επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος, εφόσον το συμφέρον αυτό δεν διασφαλίζεται από τους κανόνες στους οποίες υπόκειται ο παρέχων τις υπηρεσίες εντός του κράτους μέλους όπου έχει την εγκατάστασή του (βλ., τις αποφάσεις της 26ης Φεβρουαρίου 1991, C-180/89, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 1991, σ. I-709, σκέψη 17, και C-198/89, Επιτροπή κατά Ελλάδας, Συλλογή 1991, σ. I-727, σκέψη 18, και της 9ης Αυγούστου 1994, C-43/93, Vander Elst, Συλλογή 1994, σ. I-3803, σκέψη 16).

29 Επομένως, πρέπει να εξεταστεί εάν οι τέσσερις αυτές προϋποθέσεις πληρούνται στην περίπτωση της διαφοράς της κύριας δίκης.

30 Όσον αφορά την πρώτη προϋπόθεση, από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η απαγόρευση σε γραφείο εισπράξεως να προβαίνει το ίδιο κατ' επάγγελμα, χωρίς τη μεσολάβηση δικηγόρου, στην κατόπιν δικαστικής αποφάσεως είσπραξη απαιτήσεων δεν δημιουργεί διακρίσεις και εφαρμόζεται αδιακρίτως στους ημεδαπούς παρέχοντες υπηρεσίες και σε αυτούς των άλλων κρατών μελών.

31 Προκειμένου για τη δεύτερη προϋπόθεση, η Γερμανική Κυβέρνηση ισχυρίζεται, χωρίς να αντικρούεται επί του σημείου αυτού, ότι οι διατάξεις του άρθρου 1, παράγραφος 1, του RBerG σκοπούν στην προστασία, αφενός, των αποδεκτών των εν λόγω υπηρεσιών από τη ζημία που θα μπορούσαν να υποστούν λόγω νομικών συμβουλών που θα τους παρείχαν πρόσωπα μη έχοντα τα αναγκαία επαγγελματικά προσόντα ή το απαιτούμενο ήθος και, αφετέρου, την εύρυθμη λειτουργία της δικαιοσύνης (βλ. απόφαση της 25ης Ιουλίου 1991, C-76/90, Säger, Συλλογή 1991, σ. I-4221, σκέψη 16, καθώς και την απόφαση της 3ης Δεκεμβρίου 1974, 33/74, Van Binsbergen, Συλλογή τόμος 1974, σ. 513).

32 Πάντως, προκειμένου για την τρίτη και τέταρτη προϋπόθεση, η Επιτροπή και η Reisebüro Broede υποστηρίζουν ότι η απαγόρευση σε γραφείο εισπράξεως να προβαίνει το ίδιο στην κατόπιν δικαστικής αποφάσεως είσπραξη απαιτήσεων βαίνει του μέτρου που είναι αναγκαίο για την επίτευξη των σκοπών του RBerG.

33 Συναφώς, η Reisebüro Broede ισχυρίζεται ειδικότερα ότι οι στόχοι αυτοί μπορούν επίσης να επιτευχθούν με λιγότερο δεσμευτικά μέτρα. Συγκεκριμένα, οι γερμανικές αρχές θα μπορούσαν να αρκεστούν σ' ένα πιστοποιητικό εντιμότητας ή φερεγγυότητας εκδιδόμενο από τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο παρέχων τις υπηρεσίες ή να απαιτούν από τον παρέχοντα τις υπηρεσίες να διορίζει αντίκλητο στο κράτος μέλος υποδοχής για να λαμβάνει εκεί την επίσημη νομική αλληλογραφία.

34 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι οι εν λόγω περιορισμοί δεν αφορούν ούτε την προστασία του δανειστή ούτε την προστασία των υπαλλήλων των δικαστηρίων, εφόσον, σύμφωνα με το άρθρο 79 του ZPO, αίτηση αδείας κατασχέσεως μπορεί να υποβάλλεται ενώπιον των Amtsgerichte από τους ίδιους τους δανειστές ή μέσω μη επαγγελματιών συμβούλων, τους οποίους έχουν εξουσιοδοτήσει οι δανειστές, και η αίτηση αυτή δεν υπόκειται στην υποχρέωση προσλήψεως δικηγόρου.

35 Πρώτον, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η διαφορά της κύριας δίκης αφορά την ενώπιον δικαστηρίων εκπροσώπηση ιδιωτών από τρίτο νομικό πρόσωπο το οποίο ενεργεί κατ' επάγγελμα. Συναφώς, η Γερμανική Κυβέρνηση εξήγησε ότι η κατά το άρθρο 79 του ZPO δυνατότητα του δανειστή να παρίσταται ενώπιον των δικαστηρίων ο ίδιος ή δι' άλλου προσώπου σκοπεί να περιορίσει τα δικαστικά έξοδα ενώπιον των δικαστηρίων κατωτέρων βαθμών από τα Landgerichte. Μόνον τα φυσικά πρόσωπα μπορούν να παρίστανται ως αντιπρόσωποι. Τα πρόσωπα αυτά μπορούν, ενδεχομένως να λαμβάνουν, στους ίδιους τους χώρους των δικαστηρίων, συμβουλές από πρόσωπα που έχουν σχετική εμπειρία. Δεν ισχύει το ίδιο προκειμένου για την κατ' επάγγελμα παροχή νομικών υπηρεσιών. Πράγματι, σύμφωνα με τις κρίσιμες για την υπόθεση διατάξεις του RBerG, τη δραστηριότητα αυτή μπορούν να ασκούν μόνον δικηγόροι, οι οποίοι είναι προσωπικά υπεύθυνοι ενώπιον των δικαστηρίων.

36 Επομένως, το γεγονός, το οποίο επισήμανε η Επιτροπή, ότι ένας δανειστής ή ένας μη επαγγελματίας σύμβουλος, εξουσιοδοτημένος από τον δανειστή μπορεί να υποβάλει αίτηση αδείας κατασχέσεως δεν εμποδίζει να θεωρηθεί ότι μια νομοθεσία, όπως η επίδικη στη διαφορά της κύριας δίκης, είναι δικαιολογημένη από λόγους γενικού συμφέροντος που συνδέονται με την προστασία των δανειστών ή με την προστασία της εύρυθμης λειτουργίας της δικαιοσύνης, όσον αφορά την κατ' επάγγελμα παροχή νομικών υπηρεσιών.

37 Δεύτερον, κατά πάγια νομολογία, ελλείψει σχετικών κοινοτικών κανόνων, κάθε κράτος μέλος είναι ελεύθερο να ρυθμίζει την άσκηση του δικηγορικού επαγγέλματος στο έδαφός του (βλ. την απόφαση της 12ης Ιουλίου 1984, 107/83, Klopp, Συλλογή 1984, σ. 2971, σκέψη 17).

38 Πράγματι, όπως το Δικαστήριο έχει κατ' επανάληψη κρίνει, η εφαρμογή επαγγελματικών κανόνων στους δικηγόρους, ιδίως των κανόνων περί οργανώσεως, προσόντων, δεοντολογίας, ελέγχου και ευθύνης, παρέχει την απαραίτητη εγγύηση ακεραιότητας και πείρας στους τελικούς αποδέκτες των νομικών υπηρεσιών και στην εύρυθμη λειτουργία της δικαιοσύνης (βλ. συναφώς, την απόφαση της 19ης Ιανουαρίου 1988, 292/86, Gullung, Συλλογή 1988, σ. 111, και την προαναφερθείσα απόφαση Van Binsbergen).

39 Κατά τη Γερμανική Κυβέρνηση, η παροχή μόνον σε δικηγόρους της δυνατότητας να εκπροσωπούν κατ' επάγγελμα ενώπιον των δικαστηρίων ιδιώτες, σε έναν πολύπλοκο από νομικής απόψεως τομέα, ο οποίος διέπεται από πολυάριθμες ειδικές διατάξεις, εξασφαλίζει την προστασία, αφενός, των αποδεκτών των υπηρεσιών και, αφετέρου, της εύρυθμης λειτουργίας της δικαιοσύνης κατά των κινδύνων που ανακύπτουν από την έλλειψη προσόντων ή εμπειρίας των γραφείων εισπράξεως στον τομέα αυτό.

40 Σε περιπτώσεις όπως η υπόθεση της κύριας δίκης, οι εγγυήσεις αυτές καθίστανται τοσούτω μάλλον αναγκαίες καθόσον η διαδικασία έχει ως αντικείμενο την αναγκαστική εκτέλεση προσωρινώς εκτελεστής αποφάσεως, με άδεια κατασχέσεως, κατά ενός ιδιώτη και, κατά συνέπεια, πρέπει να τηρούνται οι δικονομικοί κανόνες που εξασφαλίζουν την προστασία των ιδιωτών.

41 Πάντως, στο παρόν στάδιο του κοινοτικού δικαίου, τα κράτη μέλη είναι αρμόδια να εκτιμούν αν υπάρχει ανάγκη να επιβάλλουν περιορισμούς ως προς τα πρόσωπα που μπορούν να ασκούν τη δραστηριότητα της κατ' επάγγελμα και κατόπιν δικαστικής αποφάσεως εισπράξεως απαιτήσεων. Μολονότι, σε ορισμένα κράτη μέλη, τη δραστηριότητα αυτή δεν ασκούν μόνο δικηγόροι, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας έχει το δικαίωμα να θεωρεί ότι οι επιδιωκόμενοι από τον RBerG στόχοι δεν μπορούν, όσον αφορά τη δραστηριότητα αυτή, να επιτευχθούν με λιγότερο περιοριστικά μέτρα.

42 Μολονότι είναι αληθές ότι στη Γαλλία δεν υφίσταται εκ του νόμου κανονιστική ρύθμιση για τα γραφεία εισπράξεως, το γεγονός ότι ένα κράτος μέλος προβλέπει λιγότερο αυστηρούς κανόνες από κάποιο άλλο δεν σημαίνει ότι οι κανόνες αυτοί παραβιάζουν την αρχή της αναλογικότητας και ότι, συνεπώς, είναι ασυμβίβαστοι προς το κοινοτικό δίκαιο (βλ. την απόφαση της 10ης Μαΐου 1995, C-384/93, Alpine Investments, Συλλογή 1995, σ. I-1141, σκέψη 51).

43 Επομένως, στο πρώτο ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι δεν αντιβαίνει προς το άρθρο 59 της Συνθήκης εθνική ρύθμιση, η οποία δεν επιτρέπει σε επιχείρηση εγκατεστημένη σε άλλο κράτος μέλος να προβαίνει στην κατόπιν δικαστικής αποφάσεως είσπραξη απαιτήσεων τρίτων, για τον λόγο ότι τη δραστηριότητα αυτή μπορούν να ασκούν κατ' επάγγελμα μόνο δικηγόροι.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

44 Λαμβανομένης υπόψη της απαντήσεως που δόθηκε στο πρώτο ερώτημα, παρέλκει η απάντηση στο δεύτερο ερώτημα.

Επί των δικαστικών εξόδων

45 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Γερμανική Κυβέρνηση και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει, ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης, τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε με διάταξη της 27ης Δεκεμβρίου 1994 το Landgericht Dortmund, αποφαίνεται:

Δεν αντιβαίνει προς το άρθρο 59 της Συνθήκης ΕΚ εθνική ρύθμιση, η οποία δεν επιτρέπει σε επιχείρηση εγκατεστημένη σε άλλο κράτος μέλος να προβαίνει στην κατόπιν δικαστικής αποφάσεως είσπραξη απαιτήσεων τρίτων, για τον λόγο ότι τη δραστηριότητα αυτή μπορούν να ασκούν κατ' επάγγελμα μόνο δικηγόροι.

Moitinho de Almeida Sevón Edward

Jann Wathelet

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 12 Δεκεμβρίου 1996.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος του πέμπτου τμήματος

J. C. Moitinho de Almeida